

Koncepce podpory kultury v Jihomoravském kraji 2009 – 2013

Brno 2009

OBSAH:

Obsah:.....	0
I. ÚVOD	1
1. Charakteristika Jihomoravského kraje	1
II. SWOT ANALÝZA KULTURNÍCH ORGANIZACÍ NA ÚZEMÍ KRAJE	2
1. Příspěvkové organizace kraje.....	2
2. Knihovny.....	5
3. Kulturní střediska	8
4. Umělecké školství	10
5. Muzea a galerie	12
6. Hvězdárny a planetária.....	15
7. Divadla a filharmonie.....	17
8. Kina	21
9. Neprofesionální kultura.....	23
III. KONCEPČNÍ MATERIÁLY TÝKAJÍCÍ SE OBLASTI KULTURY.....	25
IV. FINANCOVÁNÍ KULTURY	26
V. KVANTIFIKACE NÁROKŮ NA FINANČNÍ ZDROJE	35
VI. VEŘEJNÁ PODPORA A LEGISLATIVNÍ RÁMEC.....	37
VII. VIZE ROZVOJE KULTURY V KRAJI.....	38
VIII. DEFINOVÁNÍ CÍLŮ A POSTUPŮ K JEJICH DOSAŽENÍ.....	40
Definování globálních cílů	40
1. Podpora rozvoje živé kultury	40
2. Využití kulturní nabídky v cestovním ruchu.....	41
3. Vytváření podmínek pro existenci místní kultury a podpora jejího rozvoje.....	42
4. Začlenění kulturního aspektu do rozvoje regionu	43
IX. ZÁVĚR.....	44
X. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	44
XI. SEZNAM TABULEK.....	45
XII. POUŽITÁ LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE.....	46

I. ÚVOD

„Kultura je významným faktorem života občanské společnosti, který podstatnou mírou napomáhá její integraci jako celku. Přispívá k rozvoji intelektuální, emociální i morální úrovně každého občana a plní v tomto smyslu výchovně vzdělávací funkci. Propojuje Českou republiku s vnějším světem, zároveň ji však z něj i vyděluje, charakterizuje ji v porovnání s ostatními státy.“¹

Tato koncepce má na základě poznání a popisu stávající skutečnosti stanovit cíle a nástroje vedoucí k optimalizaci podmínek rozvoje kultury na území Jihomoravského kraje pro roky 2009 – 2013. Materiál se bude věnovat následujícím oblastem:

- muzea a galerie
- hvězdárny
- knihovny
- kulturní střediska
- základní umělecké školy
- divadla
- filharmonie
- kina
- spolky, soubory, zájmová sdružení a občanská sdružení působící v oblasti kultury

Do oblasti kultury lze rovněž zahrnout instalované památkové objekty, z nichž je většina v majetku státu. Této problematice se věnuje materiál „Koncepce zachování a obnovy kulturních památek Jihomoravského kraje“.²

1. CHARAKTERISTIKA JIHMORAVSKÉHO KRAJE

Jihomoravský kraj patří mezi regiony s největším počtem obyvatel (1 133 000) i sídel (673 obcí), s rozvinutým průmyslem i zemědělstvím, významným postavením školství, vědy a výzkumu. Je vymezen okresy Blansko, Brno – město, Brno – venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo a částí okresu Žďár nad Sázavou. Rozkládá se na území 7 196 km² a rozlohou se jedná o čtvrtý největší kraj České republiky. Kulturní situace je nadále ovlivňována postavením města Brna jako druhého největšího města ČR (v roce 2006 mělo 367 tis. obyvatel) a kulturního centra nadregionálního a mezinárodního přesahu, bohatými folklorními a historickými tradicemi a kontinuitou větší části osídlení. Jako specifický fenomén se jeví historické zemské tradice Moravy jako místa mnohonárodnostního soužití Čechů, Němců a Židů. Nezanedbatelnou roli nejen v oblasti hospodářské, ale i kulturní, sehrává vinohradnictví a vinařství v jižní části kraje. Podstatnou roli hraje i velké množství nemovitých kulturních památek (asi 5 200), z nich 21 je národních kulturních památek a dvě jsou zapsány na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO (Vila Tugendhat, Lednicko-valtický areál). Na seznam světového kulturního dědictví UNESCO je nominován areál Slovanského hradíště v Mikulčicích. Ke kulturním účelům jsou využívány četné zámky, hrady a kostely.

¹ Kulturní politika v České republice = Cultural Policy in the Czech Republic, 2001.

² Koncepce zachování a obnovy kulturních památek Jihomoravského kraje. Brno: Jihomoravský kraj, 2005.

II. SWOT ANALÝZA KULTURNÍCH ORGANIZACÍ NA ÚZEMÍ KRAJE

SWOT ANALÝZA byla vytvořena na základě dotazování subjektů působících v oblasti kultury a obcí s rozšířenou působností, a to formou dotazníků. Bylo obesláno 316 subjektů, návratnost dotazníků byla 87.

1. PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE KRAJE

V souvislosti s reformou veřejné správy se muzejnictví v České republice na konci 20. století ocitlo před zásadním zásahem do své dosavadní struktury. Většina muzeí a galerií zřizovaných Ministerstvem kultury ČR a okresními úřady přešla pod nové zřizovatele. Tento proces byl doprovázen i výraznými přesuny velké části státního majetku do rukou územních samospráv.

V oblasti kultury zřizuje Jihomoravský kraj sedm příspěvkových organizací:

- **Galerie výtvarného umění v Hodoníně**
- **Hvězdárna Veselí nad Moravou**
- **Jihomoravské muzeum ve Znojmě**
- **Masarykovo muzeum v Hodoníně**
- **Muzeum Brněnska**
- **Muzeum Vyškovska**
- **Regionální muzeum v Mikulově**

Plnění úkolů v hlavní činnosti

Činnost muzeí a galerií se v roce 2008 odvíjela v souladu se zaměřením těchto institucí daným zřizovacími listinami. Plnily úkoly v oblasti sbírkotvorné, tezaurační, prezentační, kulturně-výchovné, vědeckovýzkumné, publikační i v oblasti nevýstavních aktivit.

Tab. č. 1: Návštěvnost a počet zaměstnanců příspěvkových organizací

Příspěvková organizace	Přepočtený počet zaměstnanců ³	Návštěvnost			
		2005	2006	2007	2008
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	11,5	5 051	4 190	6 562	7 845
Hvězdárna Veselí nad Moravou	1,4	3 842	4 069	4 132	4 235
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	32,88	37 100	33 166	40 277	51 199
Masarykovo muzeum v Hodoníně	36	25 387	27 142	32 223	35 132
Muzeum Brněnska	45	65 514	50 884	60 135	60 855
Muzeum Vyškovska	14	13 129	15 033	16 829	20 422
Regionální muzeum v Mikulově	28	48 230	44 256	52 016	51 178

Jedním z ukazatelů činnosti organizací v oblasti veřejných služeb je statistika jejich návštěvnosti, která je stabilizovaná, nebo má ve většině případů v letech 2005 – 2008 rostoucí tendenci (viz tab. č. 1).

³ stav k 31. 12. 2008

Výsledky hospodaření

Celkový hospodářský výsledek hlavní činnosti činil v roce 2008 **2 300 tis. Kč**. Doplnkovou činnost vykonávalo jen Muzeum Brněnska, a to s výsledkem hospodaření **3 tis. Kč**.

Tab. č. 2: Výsledky hospodaření příspěvkových organizací v roce 2008 (v tis. Kč)

Príspevková organizace	Datum přechodu pod JMK	Výsledek hospodaření – hlavní činnost	Výsledek hospodaření - doplňková činnost	Výsledek hospodaření celkem
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	1.7.2001	16		16
Hvězdárna Veselí nad Moravou	1.1.2003	17		17
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	1.1.2003	563		563
Masarykovo muzeum v Hodoníně	1.1.2003	49		49
Muzeum Brněnska	1.1.2003	884	3	887
Muzeum Vyškovska	1.1.2003	3		3
Regionální muzeum v Mikulově	1.1.2003	768		768
Celkem		2 300	3	2 303

SILNÉ STRÁNKYMuzea a galerie

- žádná PO nevykazovala za celé období fungování pod JMK ztrátu,
- spolupráce s veřejně prospěšnými institucemi, občanskými sdruženími, školami, muzei, galeriemi,
- popularizační činnost (publikování výsledků badatelské činnosti, přednášky, kulturně-výchovné akce),
- při pravidelných kontrolách JMK nezjištěny žádné závažnější nedostatky,
- snaha získat nové návštěvníky při dnech s bezplatným vstupem (např. volný den v měsíci nebo na Mezinárodní den muzeí, Muzejní noc) – využívají všechny PO,

Hvězdárna

- nabídka volnočasových aktivit pro všechny věkové kategorie, tzn. děti, mládež i dospělí,
- dobrá materiálně-technická základna (budova a vybavení),
- spolupráce s vědeckými institucemi (v oblasti výzkumu meziplanetární hmoty).

SLABÉ STRÁNKYMuzea a galerie

- ne vždy dostatečně zabezpečena oblast péče o sbírky a ochrana sbírek,
- nedostatek finančních prostředků na správu a péči o sbírky,
- problémy s bezbariérovým přístupem do památkových objektů,
- v dostatečné míře nezapojena obnova majetku ve správě muzeí do programů Ministerstva kultury ČR (např. Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón),
- nedostatek prostor pro uchovávání některých typů sbírek,
- nedostatek odborně kvalifikovaného personálu,
- nevyhovující prostory depozitářů,

- zastaralé IT vybavení,

Hvězdárna

- velmi nevyhovující přístupová komunikace, místy bez základních bezpečnostních opatření (lávky bez zábradlí).

PŘÍLEŽITOSTI

- vykonávání doplňkové činnosti,
- využívání vícezdrojového financování,
- uzavření smluv o odborné praxi se středními či vysokými školami s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením,
- zařazení do systému turistické prezentace JMK,
- další vzdělávání pracovníků,
- budování nových expozic a multimediálních výstav,
- digitalizace sbírek,
- multijazyčná prezentace,
- zdokonalení propagace,
- dobudování zázemí pro návštěvníky a provozního zázemí.

HROZBY

- strnulost činnosti a s tím související pokles návštěvnosti,
- zvyšující se fixní náklady,
- nedostatek kvalifikovaných pracovníků v důsledku nízkého platového ohodnocení.

Definování problémů určených k řešení:

▪ nedostačující prostory pro prezentaci a uchování sbírek▪ strnulost činnosti a postojů některých muzeí bez vymezení cílů jejich dalšího rozvoje▪ absence Koncepce rozvoje muzeí zřizovaných krajem▪ nedostatečné propojení s nabídkou v cestovním ruchu

2. KNIHOVNY

Předmět činnosti

- způsobem zaručujícím rovný přístup všem bez rozdílu poskytovat veřejné knihovnické a informační služby vymezené zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), v platném znění

V roce 2008 vykonávalo v JMK činnost celkem **730** knihoven (bez Moravské zemské knihovny v Brně), z toho **628** samostatných a **102** poboček. V těchto knihovnách se nacházelo 8 807 856 knihovních jednotek. Celkem v tomto roce knihovny (včetně MZK) navštívilo **2 716 935** uživatelů, kterým bylo poskytnuto 6 633 387 výpůjček. Jihomoravské knihovny mohou svým uživatelům nabídnout celkem 5 475 studijních míst, 1 286 počítačů, z toho 1 178 napojených na internet. V JMK bylo v roce 2008 zaregistrováno **157 784 čtenářů**, což tvoří cca **13,7 %** všech obyvatel kraje.⁴

Od roku 2002 vykonává MZK v rámci Programu podpory zajištění regionálních funkcí knihoven tyto funkce:

- Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbory
- Statistika knihovnických činností
- Vzdělávání knihovníků, semináře a porady
- Servis automatizovaného knihovního systému

Další funkce přenesla smluvně na osm pověřených knihoven (pro rok 2009 jsou to: Knihovna Jiřího Mahena v Brně, Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově, Městská knihovna Blansko, Městská knihovna Boskovice, Městská knihovna Břeclav, Městská knihovna Hodonín, Městská knihovna Kuřim, Městská knihovna Znojmo):

- Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce
- Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů
- Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce

SILNÉ STRÁNKY

- neustále se zvyšující kvalita poskytovaných služeb,
- vysoký počet knihoven v kraji (2. místo v ČR),
- vysoký počet studijních míst napojených na internet,
- existence regionálních služeb, které usnadňují práci neprofesionálním a menším profesionálním knihovnám a zajišťují odbornou úroveň poskytování knihovnických a informačních služeb pro čtenáře a občany,
- zvyšující se rozsah a především kvalita výměnných fondů,
- garance vzdělávání na úrovni celého kraje (odborné kurzy, semináře, mezikrajové semináře, inovační kurzy),
- vzájemná spolupráce knihoven s ostatními kulturními a informačními institucemi (koordinace odborných činností, např. s paměťovými institucemi – muzea, galerie, archivy),
- vzdělávání profesionálních i neprofesionálních knihovníků,
- pravidelný kontakt s neprofesionálními knihovnami,

⁴ Zdroj: Moravská zemská knihovna v Brně, 2008.

- publikační činnost: vydávání časopisu DUHA, odborných materiálů pro vzdělávání knihovníků apod.,
- tradičně dobrá spolupráce mezi krajskou knihovnou a pověřenými knihovnami,
- dobrá spolupráce s jinými krajskými knihovnami a Národní knihovnou ČR,
- vybavenost knihoven informačními a komunikačními technologiemi.

SLABÉ STRÁNKY

- existující rezervy ve využívání zahraničních grantových možností a licencí,
- vysoký počet knihoven s neprofesionálními knihovníky,
- nízká účast na aktivitách, které pořádají pověřené knihovny (poradenská a konzultační činnost, vzdělávací programy, porady apod.),
- rozdíly v úrovni poskytování informačních a knihovnických služeb v malých obcích a městech,
- málo rozvinutá spolupráce mezi knihovnami, muzei a archivy,
- nedostatek finančních prostředků na nákup nových knih, audiovizuálních médií a ostatních dokumentů, i na činnost knihoven,
- nedostatečné prostorové zajištění činnosti zejména malých knihoven,
- absence systematického začlenění knihoven do vzdělávacích a výchovných programů všech typů škol,
- nedostatečné využití informačních zdrojů,
- často nedostatečná kvalifikace pracovníků v „malých“ knihovnách,
- nízký počet knihoven s bezbariérovým přístupem.

PŘÍLEŽITOSTI

- pokračování v systematickém shromažďování podkladů v MZK od veřejných knihoven JMK, na jejich základě zpracování koncepčních materiálů,
- zajištění možností vícezdrojového financování knihovnictví kraje: využívat dotace od obcí/měst, kraje i ze zahraničí (evropské grantové možnosti),
- příprava samostatné koncepce vzdělání v JMK krajskou knihovnou,
- spolupráce MZK s ostatními krajskými knihovnami při přípravě náročnějších a rozsáhlejších vzdělávacích projektů a programů,
- garance kvalifikačního růstu pracovníků knihoven (celoživotní vzdělávání),
- využití knihovny jako komunitního a informačního centra města/obce,
- zkvalitnění prostředí pro poskytování knihovnických služeb (zlepšení technického vybavení),
- studijní obor Knihovnictví a informační systémy na FF MU.

HROZBY

- neustálý úbytek čtenářů, z toho vyplývající možnosti poklesu výpůjček,
- rušení nebo omezování místních neprofesionálních knihoven z důvodu nedostatku financí v obecním rozpočtu,
- snížení výše státních dotací a dotací z územního rozpočtu (nebo pozdní vyřízení apod.), které může zapříčinit snížení kvality poskytovaných služeb, snížení kvality práce, odbornosti a ohrozit rozvoj vzdělanosti,
- zhoršení vztahu měst ke svým knihovnám (např. nové zastupitelstvo nemá za cíl zvyšování kvality knihovnických služeb),
- snížení odborného standardu služeb v knihovnách JMK,
- zhoršování stavu nevyhovujících prostor, omezování služeb.⁵

⁵ viz Koncepce rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb v Jihomoravském kraji. Období 2006 – 2010. Moravská zemská knihovna v Brně 2006, s. 22 – 25.

Definování problémů určených k řešení:

- nedostatečné prostory
- nedostatek finančních prostředků na nákup knih, audiovizuálních médií, periodik

3. KULTURNÍ STŘEDISKA

Prostory vhodné pro kulturní akce a činnosti jsou v řadě míst palčivým problémem, který je charakteristický absencí, zastaralostí nebo nedostačujícím rozsahem a kvalitou těchto zařízení. Mají přitom nezastupitelné místo v oblasti podpory a zajišťování kulturních aktivit. Ve většině případů jsou kulturní střediska provozována jako příspěvkové organizace nebo organizační složky měst, městysů nebo obcí a tvoří kulturní centra těchto celků nebo dokonce mikroregionů. V případě kulturních středisek je častá spolupráce či propojení s dalšími kulturními zařízeními – muzeum, knihovna, kino, DDM, ZUŠ apod. Rozsah činnosti kulturního střediska závisí především na velikosti obce (městyse, města) a finančních možnostech daného samosprávného celku.

Předmět činnosti

- uspokojování potřeb občanů v oblasti kultury, vzdělávání, osvěty a společenského života
- účast na rozvoji zájmové umělecké tvorby v místě nebo regionu
- podpora a propagace místní kultury – tradic, zvyků, folklóru
- podpora místních zájmových sdružení

SILNÉ STRÁNKY

- existence kulturního střediska (nebo obdobné organizace) v každé obci s rozšířenou působností,
- pestrost přidružených uměleckých souborů,
- vysoká návštěvnost tradičních akcí,
- originální akce nadlokálního významu,
- celosezónní nabídka kulturních akcí,
- snaha o finanční nezávislost – doplňková činnost,
- znalost mentality místních obyvatel.

SLABÉ STRÁNKY

- absence koncepce kultury u některých kulturních středisek,
- častá absence víceúčelového zařízení,
- nedostatek finančních prostředků na rekonstrukci stávajících prostor a nákup moderního technického vybavení,
- malý zájem o kulturu ze strany elit obce,
- absence zastřešující společné organizace,
- finanční nejistota managementu plynoucí ze závislosti na prioritách politické reprezentace v daném funkčním období.

PŘÍLEŽITOSTI

- spolupráce s ostatními kulturními středisky, obcemi a organizacemi,
- využívání různých výročí obce k pořádání akcí,
- zapojení místních rodáků, výtvarníků, umělců do pořádání akcí,
- zachování a rozšíření existující sítě kulturních center za předpokladu, že těmto zařízením bude věnována adekvátní pozornost obzvláště po finanční stránce,
- možnost získání finančních prostředků z dotačního programu JMK.

HROZBY

- „konkurence“ města Brna – jeho snadná dosažitelnost ovlivňuje zájem o místní kulturu (kina, divadla),
- nezájem občanů,
- další chátrání a zastarávání využívaných prostor,
- rostoucí nároky na technické vybavení.

Definování problémů určených k řešení:

▪ zpravidla zastaralý a průběžně neudržovaný majetek▪ stoupající nároky na technické vybavení▪ nízká informovanost mimo danou obec o kulturních aktivitách jednotlivých středisek

4. UMĚLECKÉ ŠKOLSTVÍ

V Jihomoravském kraji existují následující typy uměleckých škol:

- základní umělecké školy
- střední umělecké školy
- vyšší odborné umělecké školy
- vysoká umělecká škola

Podle zřizovatelského subjektu je lze dále rozčlenit na školy:

- státní
- krajské
- obecní
- soukromé
- zřizované ze zákona

Podstatnější vliv má kraj pouze v oblasti základního uměleckého školství, a to v souvislosti se svou pozicí majoritního zřizovatele ZUŠ.

4.1. ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Ve školním roce 2007/2008 působilo na území Jihomoravského kraje celkem **64 ZUŠ**, z toho 42 jich bylo krajských, 11 soukromých a 11 bylo zřizováno obcemi. V daném roce navštěvovalo ZUŠ v JMK celkem **27 869 žáků** v předešlém školním roce to bylo 28 178 žáků. Stávající počet ZUŠ v kraji i kapacity škol a jednotlivých oborů jsou s ohledem na demografický vývoj a specifika JMK zcela postačující. V průměru je kapacita základních uměleckých škol naplněna na 83,2 %.⁶

Tab. č. 3: Počet ZUŠ a jejich žáků podle zřizovatele ve školním roce 2007/2008

Zřizovatel ZUŠ	obec	soukr. subjekt	kraj	celkem
počet zařízení	11	11	42	64
počet žáků	3 642	3 839	20 388	27 869

Vzdělávací nabídka ZUŠ je čtyřoborová - žáci se vzdělávají v oboru výtvarném, tanečním, hudebním a literárně-dramatickém. Z celkového počtu ZUŠ je 58 škol zařazeno v síti jako školy víceoborové, zbytek tvoří školy jednooborové.

Tab. č. 4: Počet žáků ZUŠ podle oborů ve školním roce 2007/2008

počet žáků ve studiu	tanečním	výtvarném	literárně-dramatickém	hudebním	počet celkem
	4 348	4 644	835	18 042	27 869

SILNÉ STRÁNKY

- plánovitě se zvyšující kvalita materiálně-technického vybavení škol,
- organizování oborově a tematicky zaměřených přehlídek, festivalů a soutěží některými ZUŠ (kromě soutěží vyhlášených MŠMT),
- zvyšující se četnost veřejných vystoupení žáků,

⁶ Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Jihomoravském kraji za školní rok 2007/2008, Krajský úřad Jihomoravského kraje, Odbor školství. Brno 2009.

- existence druhé nejhustší sítě ZUŠ v ČR,
- vzrůstající poměr počtu žáků ZUŠ k počtu žáků ZŠ (v letech 2004 – 2008 o 4,3 %),⁷
- rostoucí význam a rozsah práce učitelů se žáky se zdravotním postižením,
- zlepšení chodu, úrovně vybavení i kvality výuky ve sledovaných soukromých školách.

SLABÉ STRÁNKY

- rozdílná úroveň veřejných vystoupení a souborů,
- výuka v hudebním oboru obvykle neodráží zvláštnosti regionu a soudobý vývoj hudební scény,
- konzervativní osnovy některých ZUŠ,
- nedostatečné nebo zastaralé IT vybavení,
- malá návaznost na regionální kulturní instituce.

PŘÍLEŽITOSTI

- modernizace dosavadních učebních plánů,
- rozvoj spolupráce s dalšími subjekty působícími v oblasti kultury,
- výměna zkušeností mezi vyučujícími, jejich další vzdělávání,
- přijetí žáků do profesionálních sborů, konzervatoří, akademií a jejich další profesní růst,
- zařazení Multimediální tvorby jako průřezového tématu,
- zvýšení četnosti a mnohostrannosti vystoupení,
- možnost prezentace výsledků žáků ZUŠ v krajských zařízeních za symbolický nájem – budování povědomí o aktivitách ZUŠ.

HROZBY

- růst rozdílů v úrovni ZUŠ,
- úbytek dětí,
- nezájem žáků o hudbu a umění,
- konkurence jiných volnočasových aktivit (sport, počítače).

Definování problémů určených k řešení:⁸

▪ zachování stávajícího podílu žáků ZUŠ z celkového počtu žáků ZŠ▪ zachování nabídky všech uměleckých oborů ZUŠ

⁷ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje 2008, str. 45.

⁸ Této problematice se věnuje materiál „Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje 2008, str. 46“.

5. MUZEA A GALERIE

Předmět činnosti

- získávání, uchovávání, zkoumání, zprostředkování a vystavování hmotných dokladů o člověku a jeho prostředí za účelem studia, vzdělání, výchovy a potěšení

V Jihomoravském kraji se nachází celkem 86 muzeí a 95⁹ galerií.¹⁰ Celkem 24 z nich jsou řádní členové Asociace muzeí a galerií ČR.¹¹ Na území kraje existuje pět kategorií muzeí (včetně galerií jako muzeí umění) dle zřizovatelského subjektu. Jedná se o muzea zřizovaná:

Jihomoravským krajem

- Galerie výtvarného umění v Hodoníně
- Jihomoravské muzeum ve Znojmě
- Masarykovo muzeum v Hodoníně
- Muzeum Brněnska
- Muzeum Vyškovska
- Regionální muzeum v Mikulově

Ministerstvem kultury ČR

- Moravské zemské muzeum
- Moravská galerie v Brně
- Technické muzeum
- Muzeum romské kultury

Obcemi

- zpravidla působnost v rámci města nebo obce, většinou vlastivědného, eventuelně specializovaného charakteru

Soukromým subjektem, zájmovým sdružením

- většinou specializovaného charakteru

Masarykovou univerzitou

- Mendelovo muzeum

V regionu jsou zastoupeny sbírky geologické, paleontologické, mineralogické, archeologické, historické, etnografické, regionální, uměleckohistorické, výtvarného umění, knihovní, archivní, fotografické, technické, smíšené apod. Místní muzea se obvykle zaměřují na výstavy tradičních aktivit kraje (vinařství, folklor) a historii místa.

⁹ Jsou zde započítána muzea umění i prodejní místa s uměním.

¹⁰ Český statistický úřad: Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2007.

¹¹ Zdroj: Asociace muzeí a galerií ČR [online]. [cit. 2008]. Dostupné z <<http://www.cz-museums.cz/>>

Tab. č. 5: Přehled o činnosti a návštěvnosti galerií, muzeí a památníků na území JMK¹²

V JMK bylo za rok	2006	2007	Celorepublikové pořadí 2006/2007
expozič	191	197	2. /2.
uspořádaných výstav	474	435	2. /2.
návštěvníků expozič a výstav	891 716	1 038 425	3. /3.
přednášek aj. kulturně výchovných akcič	1 468	1 358	2. /3.
návštěvníků přednášek aj. kulturně-výchovných akcič	146 453	130 554	3. /3.

Jak vyplývá z uvedené tabulky, zaujímá Jihomoravský kraj v celorepublikovém porovnání krajů ve sledovaných ukazatelích 2. nebo 3. místo, a to za Středočeským krajem a Hlavním městem Prahou.

SILNÉ STRÁNKY

- hustá síť muzeí a galerií,
- pravidelné budování nových expozič a snaha o řešení situace s nedostatečnými a často nefunkčními depozitáři,
- uspokojivá spolupráce se zřizovatelem,
- snaha o snížení finanční závislosti na zřizovateli,
- výhodná poloha regionu (blízkost státních hranic).

SLABÉ STRÁNKY

- nedostatek nových návštěvníků,
- nedostatek finančních prostředků na nákup nových sbírkových předmětů,
- nedostatek finančních prostředků na modernizaci a opravy budov,
- nedostatečně zabezpečená oblast péče o sbírky a ochrana sbírek,
- vysoké náklady na údržbu sbírek,
- neuspokojivý stav bezbariérových přístupů,
- častá vázanost návštěvnosti instituce na aktivity obce (Vánoce, hody, Velikonoce),
- často zastaralé a neatraktivní expozič,
- mnohdy malé a ne příliš funkční depozitáře,
- absence provázanosti mezi turistickými agenturami a jednotlivými organizacemi,
- rezervy v zázemí pro návštěvníky,
- rozdíly v kvalifikaci personálu,
- častá absence promyšlených sbírkotvorných plánů,
- minimální výměna sbírek mezi muzei,
- nízká úroveň managementu,
- neexistence muzea zřizovaného Jihomoravským krajem na území okresu Blansko (jediný okres v kraji, v němž se nenachází krajské muzeum).

PŘÍLEŽITOSTI

- profesionalizace místních muzeí a vytvoření odborných pracovních míst i v malých organizacích,
- propagace muzeí a galerií v celorepublikovém měřítku,
- multimediální expozič,
- napojení na dopravní infrastrukturu a turistické trasy,

¹² NIPOS: Statistika kultury 2007, Národní informační a poradenské středisko pro kulturu 2008, str. 39.

- využití přeshraničních projektů,
- prohlubování spolupráce s veřejností, se školní mládeží apod.,
- pořádání kurzů propedeutiky v kraji,
- vzdělávání řídicích pracovníků v oblasti managementu a marketingu,
- studijní obor Muzeologie na FF MU.

HROZBY

- pokles návštěvnosti,
- konkurence zábavních a obchodních center,
- zhoršování stavu hospodářské základny (budovy, vybavení, pozemky atp.) a stagnace nebo dokonce ubývání potřebných finančních prostředků a nedostatek investic v této oblasti.

Definování problémů určených k řešení:

▪ nedostačující prostory pro prezentaci a uchování sbírek▪ strnulost činnosti a postojů některých muzeí bez vymezení cílů jejich dalšího rozvoje

6. HVĚZDÁRNY A PLANETÁRIA

Tato specializovaná kulturní zařízení působí průřezově hned v několika oblastech, mezi které patří: kultura, přírodní vědy, vzdělávání, věda a výzkum.

Předmět činnosti

- seznamování široké veřejnosti s vědeckými poznatky z oblasti přírodních věd
- rozvíjení zájmové činnosti v oboru astronomie, kosmonautika, meteorologie a řady dalších oblastí přírodních věd
- podílení se na mimoškolním vzdělávání všech věkových kategorií žáků, studentů i dospělých
- podílení se na vědecké a výzkumné činnosti, publikování jejích výsledků a vhodným způsobem zajištění jejich popularizace

Poslání hvězdáren a planetárií je naplňováno zcela jedinečným způsobem, a to vzděláváním přímo pod umělou (planetária) nebo přirozenou (hvězdárny) oblohou. V Jihomoravském kraji existují čtyři hvězdárny. Jsou to Hvězdárna a planetárium Mikuláše Koperníka v Brně, Hvězdárna Veselí nad Moravou, příspěvková organizace, Hvězdárna Boskovice (Astronomická pozorovatelna) působící při Kulturním zařízení města Boskovice a Hvězdárna Vyškov, organizační složka města Vyškov.

Hvězdárna a planetárium Mikuláše Koperníka v Brně (dále jen „Hvězdárna a planetárium“) má v kraji zcela specifické postavení, jelikož nemá relevantní konkurenci na celém území jižní Moravy.

SILNÉ STRÁNKY

Hvězdárna a planetárium

- umístění v těsné blízkosti centra druhého největšího města v ČR a bezproblémová dostupnost,
- dlouholetá tradice (existence více než 50 let),
- bezprostřední vazby na místní sdělovací prostředky (deníky, rozhlas, televize),
- spolupráce s kulturními organizacemi Statutárního města Brna,
- personální obsazení (velký podíl zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním),

Všechny hvězdárny

- trvalý zájem ze strany veřejnosti i škol,
- pravidelné organizování populárně-naučných akcí,
- dobrý potenciál v oblasti mimoškolního vzdělávání,
- spolupráce s vědeckými institucemi (existence odborné činnosti) a vysokými školami,
- spolupráce s ostatními hvězdárnami v rámci ČR (Sdružení hvězdáren a planetárií),
- spolupráce s občanskými sdruženími a institucemi působícími v nejrůznějších oblastech veřejných služeb.

SLABÉ STRÁNKY

Hvězdárna a planetárium

- městské osvětlení degradující zážitky z pozorování noční oblohy,
- omezené možnosti další prostorové expanze,
- nedostatek cizojazyčných pořadů, respektive vícejazyčných verzí stávajících pořadů,
- neexistence informačního a navigačního systému ke hvězdárně,

Všechny hvězdárny

- malá provázanost s cestovním ruchem,
- mnohdy zastaralá technika – dalekohledy, projektory (vyjma Hvězdárny Veselí nad Moravou),
- nezkušenost se získáváním finančních prostředků z programů EU.

PŘÍLEŽITOSTI

Hvězdárna a planetárium

- rozvíjení spolupráce mezi středoevropskými hvězdárnami a planetárii,
- realizace plánovaného projektu „Přírodovědné exploratorium“,

Všechny hvězdárny

- rozvoj hvězdáren v návaznosti na turistický ruch v regionu,
- posílení dalšího rozvoje a vzdělávání pracovníků,
- aktivní členství v profesních sdruženích a organizacích,
- vybudování neomezeného bezbariérového přístupu.

HROZBY

Hvězdárna a planetárium

- eventuelní vznik „science centra“ v regionu města Brna (dle zahraničních vzorů),
- zvyšující se náklady na dopravu mimobrněnských škol,

Všechny hvězdárny

- rostoucí konkurence ze strany rychle se rozvíjejících počítačových technologií, elektronických médií a stále kvalitnějších informací prezentovaných na Internetu,
- souvislost počtu návštěvníků na výukových programech s demografickým vývojem,
- všeobecná malá oblíbenost některých prezentovaných oborů (např. matematika, fyzika, chemie),
- pokles návštěvnosti v důsledku konkurence jiných volnočasových aktivit (obzvláště menší hvězdárny).

Definování problémů určených k řešení:

▪ nedostačující prostory, zastaralá technika (Hvězdárna a planetárium)▪ nízká provázanost s nabídkou v cestovním ruchu

7. DIVADLA A FILHARMONIE

7.1. PROFESIONÁLNÍ DIVADLA

V Jihomoravském kraji vyvíjí činnost 16 divadel. Ve Znojmě se nachází profesionální Městské divadlo, které funguje pod Znojemskou Besedou, avšak bez stálého profesionálního souboru. Brno jako sídelní město kraje má po Praze nejrozvinutější divadelní síť, která je schopna reflektovat široké kulturní zájmy občanů Brna i obyvatel kraje. Jde současně i o město, ve kterém je v oblasti divadla rozvinutý i soukromý sektor, a to jak komerční, tak i neziskový. Soukromý sektor realizuje 25 % z celkového počtu představení. Brno vykazuje i vysoké indexy hostování (oběma směry). Návštěvnost k počtu obyvatel odpovídá celostátnímu průměru.

Větší divadla fungují jako příspěvkové organizace města, menší jsou řízena soukromými subjekty (Divadlo Bolka Polívky, G studio). Divadelní studio Marta je organizační složkou vysoké umělecké školy (JAMU).

SILNÉ STRÁNKY

- dlouhá tradice velkých divadel (NDB, MDB),
- stabilita členů a jejich kladný přístup k souboru,
- stabilní divácká základna,
- reprezentace umělecké i kulturní úrovně města, kraje i ČR při výjezdních představeních.

SLABÉ STRÁNKY

- nedostatečné prostory pro výrobu a uskladnění divadelních potřeb (kostýmů, dekorací, rekvizit),
- nastavený systém vícezdrojového financování.

PŘÍLEŽITOSTI

Menší divadla:

- realizování většího počtu nových představení,
- zlepšení organizace a řízení chodu divadla,
- zlepšení celkové propagace divadel zajišťující lepší prodejnost jednotlivých představení,
- získání nových členů souboru,
- vybudování „kamenných divadel“, a tím celkové zvýšení kvality představení,

Všechna divadla:

- zvýšení příjmů ze sponzoringu,
- rozšíření skladovacích a výrobních prostor,
- rekonstrukce stávajících prostor,
- výjezdy divadelních souborů s představeními do tuzemska i zahraničí,
- posílení dotací od kraje i státu,
- posílení příjmů z doplňkové či vedlejší hospodářské činnosti (např. z pronájmů).

HROZBY

- potřeba velkých investic ve strojní a stavební oblasti,
- problematika intenzivního ekonomického růstu, který některá divadla vnímají jako handicap v souvislosti s nutností zdražování vstupného,
- růst fixních nákladů,
- konkurence jiných kulturních žánrů – kina, kluby apod.

7.2. NEPROFESIONÁLNÍ DIVADLA

V JMK se vytvořila silná tradice ochotnických divadelních souborů. V regionu působí přibližně **150 amatérských DS¹³**.

Amatérské DS se prezentují i na celorepublikových přehlídkách (např. Boleradice na přehlídce Jiráskův Hronov). Boleradický DS má více než stoletou tradici, podařilo se mu otevřít novou budovu divadla. Ve spolupráci se Svazem českých divadelních ochotníků obnovil od roku 2007 Krajskou přehlídku.

SILNÉ STRÁNKY

- dlouholetá tradice DS,
- stálý zájem o činnost DS, s tím související růst počtu odehraných představení a návštěvníků,
- velký počet DS,
- vlastní tvorba DS a zájem o ni,
- pestrá nabídka představení: činohra, opereta, muzikál, loutkářství,
- účast na oblastních, popř. národních přehlídkách,
- obnovení Krajské divadelní přehlídky (od roku 2007).

SLABÉ STRÁNKY

- občas nezájem a nepřístupnost donátorů, veřejnosti, médií,
- nízká spolupráce mezi DS,
- nedostatek skladovacích prostor,
- často nevyhovující prostory pro zkoušky a hraní,
- plná závislost menších DS na příjmu ze vstupného,
- nedostatečná propagace malých DS,
- nedostatek technických pracovníků,
- absence kvalitní elektronické databáze amatérského divadla.

PŘÍLEŽITOSTI

- rozšíření členské základny dětmi a mládeží,
- modernizace materiálně – technického zabezpečení,
- účast na mezinárodních výměnách a dalších akcích v zemích EU,
- získání sponzorů: nejen finanční dary, ale i služby,
- odborné kurzy a semináře pro umělecké vedoucí a režiséry,
- zkvalitnění webové prezentace amatérského divadla s možností komunikace členů přes diskusní fórum,
- zvýšení četnosti projektových řízení,
- zajištění podpory ze strany profesionálů (semináře),
- spolupráce se ZUŠ i profesionálními divadly.

¹³ Adresář amatérského divadla v České republice, Praha 2001

HROZBY

- nezájem ze strany médií,
- intenzivní růst nákladů na technické zabezpečení a vybavení,
- nedostatek dobrovolníků pro vedení souboru,
- rostoucí administrativní a účetní nároky.

7.3. FILHARMONIE

V Jihomoravském kraji působí dva profesionální hudební soubory. Je to **Filharmonie Brno**, jež je příspěvkovou organizací zřízenou Statutárním městem Brnem, a **Český filharmonický sbor Brno, o.p.s.**

Filharmonie Brno účinkuje v rámci České republiky na všech významných festivalech a ve většině kulturních center. Její zahraniční činnost zahrnuje především střední Evropu (Rakousko, Německo, Itálii, Slovensko atd.) a Asii (Japonsko, Koreu). Na nahrávacích projektech spolupracuje zejména s britskými a českými společnostmi. Bohatá a cenná je její rozhlasová fonotéka. Filharmonie Brno se stala pilířem brněnského hudebního života

Český filharmonický sbor Brno vznikl v roce 1990 a i přes svoji krátkou historii patří dnes k nejlepším a nejvyhledávanějším profesionálním tělesům v Evropě. Sbor se zaměřuje především na oratorní, kantátový a v poslední době i operní repertoár všech období. Sbor spolupracuje se všemi českými a mnoha zahraničními orchestry a dirigenty. Je také pravidelným hostem mezinárodních festivalů a koncertů. Jeho činnost je významně podporována Jihomoravským krajem.

SILNÉ STRÁNKY

- dlouholetá tradice (Filharmonie Brno),
- stabilní návštěvnost,
- vysoká profesionální úroveň,
- široký žánrový záběr,
- rozsáhlá koncertní činnost v tuzemsku i v zahraničí,
- bohaté zkušenosti v oblasti nahrávání.

SLABÉ STRÁNKY

- absence koncertního sálu,
- nedostatečné propojení s cestovním ruchem v regionu,
- nízké ohodnocení zaměstnanců.

PŘÍLEŽITOSTI

- vybudování koncertního sálu,
- získání a výchova mladého publika,
- přitažlivá a nápaditá prezentace klasické hudby,
- propojení s cestovním ruchem v regionu,
- zajištění vícezdrojového financování,
- systematická spolupráce s kulturní veřejností měst a obcí v regionu a v příhraničních oblastech Rakouska (koncerty mimo Brno).

HROZBY

- stárnutí publika,
- obtížná situace v hudebním nahrávacím byznysu (odklon od klasické distribuce hudby na hudebních nosičích a přechod ke stahování hudby z Internetu),

- nedostatek finančních prostředků k zajištění kvalitního repertoáru a interpretů.

Definování problémů určených k řešení:

- nastavený systém vícezdrojového financování
- náročnost údržby objektů a technického vybavení
- neexistence kvalitního prostoru (s dostatečnou kapacitou) pro pořádání koncertů

8. KINA

V Jihomoravském kraji se nachází 54 stálých kin a multikin.¹⁴ Pro tuto sféru je nejvýznamnější událostí posledních let vstup do éry vícesálových multiplexů napojených obvykle na nákupní a zábavní centra. V Brně se nacházejí dvě kina tohoto typu – Olympia a Velký špalíček. Multikina, provozovaná společnostmi se zahraničním kapitálem, vnesla do zastaralé a stagnující sítě našich kin řádově vyšší kvalitu, stala se i součástí nového životního stylu. Negativní dopad měl jejich ofenzivní nástup na klasická kina v jejich okolí. Celkový úbytek kin se však zpomalil. Pozitivním jevem těchto let je, že prakticky celoplošný nárůst tržeb umožnil investovat více do oprav a modernizace stávajících kin, k čemuž přispěl i konkurenční tlak multiplexů. Pro menší kina je tedy nyní nezbytné dobudovat technické zázemí (kvalitní obraz, zvuk – dolby digital, pohodlné sedačky).

Čtyři jihomoravská kina patří do prestižní sítě kin Europa Cinemas (v Brně Art a Scala, dále Boskovice a Kyjov). Odtud každoročně získávají vysoké příspěvky na činnost.

Mezi významné projekty v regionu lze řadit mezinárodní festival Febiofest, cyklus filmových premiér Artsession, festival Brněnská šestnáctka a také festival Jeden svět.

Významný je i projekt Film a škola, který je určen pro studenty středních škol. Jeho autorem je Asociace českých filmových klubů. Jedná se o všeobecné filmové vzdělání nejmladší generace, které v našem školství stále citelně chybí. Studentům jsou promítány filmy ze Zlatého fondu české i zahraniční kinematografie.

SILNÉ STRÁNKY

- stabilní a silná síť filmových klubů (cca 12 v kraji), které pořádají pravidelné přehlídky nekomerčních filmů,
- pořádání festivalů, seminářů, často ojedinělých v ČR (Seminář asijských a ruských filmů ve Veselí nad Moravou, víkendové přehlídky filmů v kině Art Brno),
- vysoká návštěvnost českých a „komerčních“ filmů,
- vybavení některých kin digitální projekcí a z toho vyplývající možnost digitální projekce pro alternativní využití (přednášky, promítání filmů z DVD).

SLABÉ STRÁNKY

- úroveň vybavení některých kin,
- vysoké náklady na údržbu v kontrastu s klesajícím počtem návštěvníků,
- chybějící finanční prostředky na investice (zvětšení kina, vybavení apod.),
- slabá znalost podnikatelského prostředí,
- malá zkušenost s psaním projektů,
- neucelený systém protislužeb pro sponzory a dárce (plakáty, cedule, reklama před projekcí).

PŘÍLEŽITOSTI

- transformace na Multikulturální centrum,
- využívání kinosálu i na jiné akce (divadelní představení, koncerty, přednášky, besedy),
- zvýšení finanční nezávislosti (např. příjmy z pronájmů),
- nevyhnutelné dobudování technického zázemí dle současných potřeb (Dolby Digital, kvalitní obraz, komfortní prostředí),

¹⁴ viz Český statistický úřad: Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2007.

- zapojení kin do sítě kin Europa Cinemas, a tím možnost získání dotací z fondů EU,
- vybudování bezbariérového přístupu.

HROZBY

- snižování počtu kin (celorepublikový trend),
- konkurence velkokapacitních kin (multiplexy) a kulturní nabídky města Brna,
- pirátství: nelegální kopie filmů na DVD,
- další růst cen vstupného a fixních provozních nákladů.

Definování problémů určených k řešení:

- nedostačující finanční prostředky na investice do objektů a vybavení

9. NEPROFESIONÁLNÍ KULTURA

Amatérské spolky, soubory a kroužky působící při domech kultury, ZUŠ, školách různého typu nebo jako samostatná zájmová či občanská sdružení jsou nejčastějšími nositeli neprofesionální kultury, která má nezastupitelné místo nejen pro občany v místě, ale rovněž (a to obzvláště kultura živá) pro oblast cestovního ruchu a při prezentaci regionů v zahraničí. Nositeli neprofesionální kultury jsou zejména:

- amatérské divadelní soubory (viz samostatná kapitola 7. Divadla a filharmonie)
- pěvecké sbory
- hudební tělesa
- taneční soubory
- národopisné soubory
- výtvarná sdružení
- kluby historie
- zájmová sdružení

SILNÉ STRÁNKY

- uvědomělé pěstování a rozvíjení živého umění,
- estetická výchova fungující na bázi dobrovolného kolektivu,
- rozvíjení individuálních schopností a dovedností na umělecké platformě,
- plnění společenských funkcí,
- osvěta a propagace oblastí historie, literatury, umění,
- organizované úsilí o zachování hmotného i nehmotného kulturního dědictví.

SLABÉ STRÁNKY

- profesní vytíženost ekonomicky aktivních členů,
- nedostačující propagace,
- neexistence evidence počtu návštěvníků akcí,
- nedostatek finančních prostředků.

PŘÍLEŽITOSTI

- zlepšení propagace,
- rozšíření členské základny, získání nových zájemců,
- spolupráce s profesionálními institucemi působícími v oblasti kultury (muzea, galerie, kulturní střediska, knihovny),
- aktivní zapojení do sektoru cestovního ruchu,
- možnost uplatnění v širokém spektru veřejných produkcí,
- spolupráce s kulturními nadacemi (v hudební oblasti např. Leoše Janáčka, Bohuslava Martinů),
- zmapování amatérské umělecké scény v kraji a vytvoření její elektronické databáze.

HROZBY

- nevhodná nebo žádná dotační politika některých měst a obcí,
- zvyšování cen nájmu prostor pro nácvik,
- konkurence jiných volnočasových aktivit,
- trend pasivního trávení volného času u televizorů a počítačů.

9.1. FOLKLORNÍ SOUBORY

Na území Jihomoravského kraje mají v oblasti neprofesionální živé kultury obzvlášť silné zastoupení folklorní soubory. Jižní Morava je krajem zaslíbeným lidové hudbě, písním a tancům. Zachování národního bohatství lidové kultury ve folklorních oblastech Moravského Slovácka, na Břeclavsku, Strážnicku, Hodonínsku, v Podluží i na Hornácku a Dolňácku patří k největším pokladům zdejšího rázovitého území. Velkým úspěchem se v listopadu roku 2005 stalo zapsání lidového tance verbuňk na seznam UNESCO.

Lidové tradici se věnují cimbálové muziky, taneční a pěvecké soubory. V kraji se jich nachází 100 – 200¹⁵, což je celá třetina všech folklorních souborů v ČR. Smyslem jejich existence je obnova, udržování a rozvíjení lidových tanců, písní, hudby, lidových tradic, krojů a řemesel, osvětová a kulturní činnost, práce s mládeží atd.

SILNÉ STRÁNKY

- předávání zkušeností z generace na generaci,
- dlouhá tradice lidové písně a folkloru a jejich propagace,
- velké množství souborů zabývajících se udržováním tradic v JMK,
- reprezentace obce,
- dostatečný zájem o činnost souborů.

SLABÉ STRÁNKY

- profesní vytíženost ekonomicky aktivních členů,
- rozdíly v návštěvnosti kulturních akcí, které soubory pořádají,
- neexistence evidence počtu návštěvníků akcí,
- nízká informovanost o pořádaných akcích,
- nedostatečné využívání možností získání grantů či dotací.

PŘÍLEŽITOSTI

- propagace souboru v podobě natočení CD, DVD,
- rozšíření členské základny, získání nových zájemců,
- tvorba nových folklorních pásem pod odborným dohledem, aby se nezaměňovaly jednotlivé styly tanců a zvyků v konkrétních regionech,
- spolupráce se ZUŠ,
- zajištění výroby krojů pro nová pásma z konkrétních regionů.

HROZBY

- nezájem o folklor u mladší generace,
- konkurence jiných volnočasových aktivit.

Definování problémů určených k řešení:

- nedostatek finančních prostředků na činnost organizací působících v oblasti neprofesionální kultury
- nedostatečné propojení s nabídkou v cestovním ruchu

¹⁵ Sborník statí o kultuře v letech 1998 – 2003. Ministerstvo kultury, Praha 2004, str. 121

III. KONCEPČNÍ MATERIÁLY TÝKAJÍCÍ SE OBLASTI KULTURY

Mezi významné dokumenty v oblasti kultury v celorepublikovém měřítku patří: Státní kulturní politika na léta 2009 - 2014, Konceptce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu (2003), Konceptce účinnější péče o movité kulturní dědictví v ČR na léta 2003 – 2008 (konceptce rozvoje muzejnictví), Strategie regionálního rozvoje České republiky pro léta 2007 – 2013 a Prohlášení vlády o podpoře kultury (2003).

Na regionální úrovni má Konceptce podpory kultury v Jihomoravském kraji svou povahou vazbu na Strategii rozvoje Jihomoravského kraje, Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje pro roky 2007 – 2013, Konceptci zachování a obnovy kulturních památek Jihomoravského kraje a na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje.

IV. FINANCOVÁNÍ KULTURY

Kulturu je třeba vnímat jako integrální součást každodenního života¹⁶. Její financování proto musí být zajištěno ze zdrojů všech oblastí, kterých se dotýká. Nezbytné je dosažení co nejširší zainteresovanosti a spolupráce všech účastníků, kteří na ní participují, všech, kteří kulturní nabídky využívají. Uchování a další rozvoj kulturních hodnot si nepochybně zaslouží podporu ze strany státu, krajů i obcí. Kromě dosud zcela nedostatečných možností krajů je potřebné významným způsobem zvýšit podíl soukromé sféry v duchu veřejnoprávně soukromého partnerství. Tímto způsobem lze zajistit i financování investičních projektů, které jsou nad rámec možností veřejných rozpočtů. Podařilo se to například Městskému divadlu Brno, které vybudovalo Soudobou hudební scénu.

Veřejné finanční prostředky na podporu kultury vychází z několika základních zdrojů:

- a) Územní samosprávné celky (obce, města, kraj)
- b) Granty a dotace Ministerstva kultury ČR
- c) Státní fond kultury
- d) Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie
- e) Zdroje EU

¹⁶ Juránek, Stanislav Ing., In: Sborník statí o kultuře v letech 1998 – 2003. Ministerstvo kultury, Praha 2004.

PŘEHLED ZDROJŮ V OBLASTI KULTURY

Tab. č. 6: Granty a dotace Ministerstva kultury České republiky pro rok 2009¹⁷

Oblast	Název (obsah)	Možný žadatel	Druh podpory
Literatura a knihovny	Knihovna 21. století	knihovny dle zákona č. 257/2001 Sb., občanská sdružení	dotace
	Veřejné informační služby knihoven	knihovny dle zákona č. 257/2001 Sb.	grant
	Podpora projektů v oblasti literatury-periodika a akce	fyzické a právnické osoby působící v oblasti kultury	dotace
	Podpora projektů v oblasti literatury-neperiodika	fyzické a právnické osoby působící v oblasti kultury	dotace
	Podpora překladů české literatury v zahraničí	zahraniční vydavatel	grant
Média a audiovize	Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin	fyzická nebo právnická osoba	dotace
	Podpora kinematografie a médií	fyzická nebo právnická osoba	neinvestiční dotace
Muzea, galerie a ochrana movitého dědictví	Program Kulturní aktivity	občanská sdružení (dle zákona č. 83/1990 Sb.) a organizace s mezinárodním prvkem (dle zákona č. 116/1985 Sb.)	grant
	Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví	muzea, galerie, případně další subjekty hospodařící se sbírkami muzejní povahy podle zákona č. 122/2000 Sb., zapsanými do CES; Národní památkový ústav a další subjekty spravující kulturní památky ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., historické knižní fondy a další soubory předmětů náležející k movitému kulturní dědictví	investiční i neinvestiční dotace
Profesionální umění	Divadelní umění 2009	právnické a fyzické osoby se živnostenským oprávněním odpovídajícím předloženému projektu	grant
	Hudební umění 2009	fyzické a právnické osoby působící v oblasti kultury	grant
	Tanec, pohybové a nonverbální divadlo 2009	právnické a fyzické osoby se živnostenským oprávněním odpovídajícím předloženému projektu	grant
	Výtvarné umění 2009	fyzické a právnické osoby působící v oblasti kultury	grant

¹⁷ Zdroj MK ČR dostupný na <http://www.mkcr.cz>

pokračování tab. č. 6

Oblast	Název (obsah)	Možný žadatel	Druh podpory
Regionální a národnostní kultura	Program podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v ČR	právnícké a fyzické osoby, které vykonávají činnost ve prospěch příslušníků národnostních menšin nejméně 1 rok, občanská sdružení registrovaná do 31. 12. 2007	neinvestiční dotace
	Program integrace příslušníků romské komunity	právnícké osoby, které vykonávají činnost ve prospěch příslušníků národnostních menšin nejméně 1 rok, občanská sdružení registrovaná do 31. 12. 2007	neinvestiční dotace
	Program podpory kulturních aktivit zdravotně postižených občanů a seniorů	fyzické osoby, právnícké osoby registrované nebo založené do 31. 12. 2007.	dotace
	Podpora tradiční lidové kultury	fyzické osoby podnikající i nepodnikající, právnícké osoby registrované nebo založené do 31. 12. 2007.	neinvestiční dotace
	Podpora neprofesionálních uměleckých aktivit	právnícké a fyzické osoby, včetně občanských sdružení registrovaných do 31. 12. 2007, které zabezpečují konkrétní kulturní činnost v regionu či obci nejméně jeden rok	neinvestiční dotace
	Podpora zahraničních kontaktů v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit	občanská sdružení registrovaná nejpozději do 31.12. 2007, fyzické osoby zastupující skupinu občanů s prokazatelnou činností v daném oboru nejpozději od 31. 12. 2008, právnícké osoby registrované nebo založené do 31. 12. 2007.	dotace
	Program podpory rozvoje zájmových kulturních - mimouměleckých aktivit	právnícké a fyzické osoby založené do 31. 12. 2007, které zabezpečují konkrétní kulturní činnost v regionu či obci nejméně jeden rok	neinvestiční dotace
	Podpora regionálních kulturních tradic	právnícké a fyzické osoby, které zabezpečují konkrétní kulturní činnost v regionu či obci nejméně jeden rok, občanská sdružení registrovaná nejpozději do 31. 12. 2007	neinvestiční dotace
	Program poskytování příspěvků na tvůrčí nebo studijní účely v oblasti neprofesionálního umění a tradiční lidové kultury	fyzické osoby, které se v oblasti neprofesionálního umění a tradiční lidové kultury podílejí na tvorbě a prezentaci autorských děl, vědecké, vzdělávací, pořadatelské a další odborné činnosti, nejsou žáky střední školy nebo konzervatoře, nejsou studenty vyšší odborné školy nebo vysoké školy.	dotace

pokračování tab. č. 6

Oblast	Název (obsah)	Možný žadatel	Druh podpory
Výzkum a vývoj	Program: Výzkum a vědecké zhodnocení kulturně-historických hodnot prostředí	právnícké nebo fyzické osoby, organizační složky státu	Účelová a institucionální podpora výzkumu a vývoje ve smyslu zákona č. 130/2002 Sb.
	Program: Zpřístupnění a ochrana kulturních, uměleckých a vědeckých zdrojů	právnícké nebo fyzické osoby, organizační složky státu	Účelová a institucionální podpora výzkumu a vývoje ve smyslu zákona č. 130/2002 Sb.
	Program: Vědecko-dokumentární zhodnocení vývoje hudebního, divadelního a výtvarného umění, literární historie, teorie a kritiky, analyticko-sociologické studie současného stavu kultury na území ČR a výzkum a vědecké zhodnocení audiovizí	právnícké nebo fyzické osoby, organizační složky státu	Účelová a institucionální podpora výzkumu a vývoje ve smyslu zákona č. 130/2002 Sb.
	Program: Výpověď sbírek českých, moravských a slezských muzeí a galerií o přírodním a kulturním dědictví Evropy	právnícké nebo fyzické osoby, organizační složky státu	Účelová a institucionální podpora výzkumu a vývoje ve smyslu zákona č. 130/2002 Sb.

Výdaje státního rozpočtu na kulturu (kapitola 334) se pohybují na úrovni cca 0,6 – 0,8 % z celkových výdajů státního rozpočtu. Rozpočet MK ČR na rok 2009 dosahuje výše 8 411 947 tis. Kč, což je 0,73 % celkových výdajů státního rozpočtu¹⁸ (rozpočet na rok 2008 činil 8 844 329 tis. Kč, což bylo 0,8 % celkových výdajů státního rozpočtu a rozpočet na rok 2007 činil 7 909 779 tis. Kč, což odpovídalo 0,76 % celkových výdajů státního rozpočtu).¹⁹

¹⁸ Zák. č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2009

¹⁹ Zák. č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2008 a zák. č. 622/2006 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2007

Tab. č. 7: Programy EU a EHP v programovém období 2007 – 2013²⁰

Název programu	Obsah	Oprávnění žadatelé	Druh podpory
Culture	Podpora kulturních projektů	Veřejná nebo soukromá právnická osoba, jejíž hlavní činnost spočívá v oblasti kultury a jejíž sídlo se nachází v jedné ze zemí, které se účastní programu	finanční příspěvek
	Podpora subjektů působících v oblasti kultury na evropské úrovni	Veřejná nebo soukromá právnická osoba, jejíž hlavní činnost spočívá v oblasti kultury a jejíž sídlo se nachází v jedné ze zemí, které se účastní programu	finanční příspěvek
	Podpora analytických prací, shromažďování a šíření informací a činností zaměřených na maximalizaci účinku projektů v oblasti evropské kulturní spolupráce a rozvoje evropské kulturní politiky	Veřejná nebo soukromá právnická osoba, jejíž hlavní činnost spočívá v oblasti kultury a jejíž sídlo se nachází v jedné ze zemí, které se účastní programu	finanční příspěvek
FM EHP/Norska	Uchovávání evropského kulturního dědictví	Instituce veřejného nebo soukromého sektoru a nevládní neziskové organizace zřízené jako právnické osoby v přijímacích státech a vykonávající svoji činnost ve veřejném zájmu	grant
IOP	Podpora vytváření a zefektivňování národních metodických center pro vybrané oblasti kulturního dědictví	Organizační složky státu a jimi zřizované příspěvkové organizace, NNO, obce a jimi zřizované organizace, svazky obcí, zájmová sdružení právnických osob	finanční podpora
	Podpora realizace vzorových projektů obnovy a využití nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu ČR		
	Podpora zdokonalení infrastruktury pro moderní kulturní služby s vyšší přidanou hodnotou		
ROP NUTS 2 Jihovýchod	Rozvoj udržitelného cestovního ruchu (Prioritní osa 2)	Obce, svazky obcí, kraje, NNO, organizace zřizované nebo zakládáné kraji a obcemi, právnické osoby s účastí samosprávy, malí a střední podnikatelé	dotace
	Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel (Prioritní osa 3)	Obce a města s 5 000 - 49 999 obyvateli a města Pohořelice a Židlochovice, dalšími příjemci mohou být pouze v případě realizace projektu na správním území vymezených měst a předloží-li souhlas zřizovatele s podáním projektu také organizace zřizované nebo zakládáné obcemi vymezenými výše, nestátní neziskové organizace, vzdělávací instituce, malí a střední podnikatelé	

²⁰ Zdroje: Informační agentura pro podporu účasti českých subjektů v programech EU dostupný na <http://www.programy-eu.cz/index.php>; MK ČR dostupný na <http://www.mkcr.cz>; JMK dostupný na <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=1194&TypeID=1>

pokračování tab. č. 7

Název programu	Obsah	Oprávnění žadatelé	Druh podpory
OP Přeshraniční spolupráce ČR-Slovensko	Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje přeshraničního regionu a spolupráce (Prioritní osa 1)	Veřejná správa, neziskové organizace, hospodářské a agrární komory apod.	dotace
OP Přeshraniční spolupráce ČR-Rakousko	Socioekonomický rozvoj, cestovní ruch a transfer knowhow (Prioritní osa 1)	Veřejnoprávní instituce a neziskové organizace	dotace

V období 2007–2013 se České republice nabízí až 26,69 mld. €, které může čerpat z fondů EU. Pro úspěšné čerpání musí náš stát přidat navíc přibližně 132,83 mld. Kč z národních zdrojů na spolufinancování projektů, jelikož Evropská unie financuje maximálně 85 % způsobilých výdajů.²¹ Pro oblast kultury, kulturních zařízení a infrastruktury lze získat finanční prostředky z výše uvedených programů.

Tab. č. 8: Dotační programy Jihomoravského kraje

Oblast	Obsah	Oprávnění žadatelé	Druh podpory
Památková péče	Podpora rozvoje památkové péče	fyzické osoby, fyzické osoby podnikající, obce, další právnické osoby	dotace
Kulturní zařízení	Podpora rozvoje kulturních zařízení	fyzické osoby, fyzické osoby podnikající, obce, další právnické osoby	dotace
Kultura	Podpora rozvoje kultury	fyzické osoby, fyzické osoby podnikající, obce, další právnické osoby	neinvestiční dotace

Jihomoravský kraj podporuje rozvoj kultury a kulturních zařízení zejména prostřednictvím vyhlašovaných dotačních programů, a to Dotačního programu pro poskytování dotací z rozpočtu JMK v oblasti kultury a Dotačního programu pro poskytování dotací z rozpočtu JMK v oblasti kulturních zařízení (eventuelně Dotačního programu pro poskytování dotací v oblasti památkové péče, a to v případě kulturních zařízení sídlících v památkových objektech). Programy se vztahují na projekty realizované na území Jihomoravského kraje nebo na projekty, jejichž realizace je pro Jihomoravský kraj přínosem. O těchto výdajích Jihomoravského vypovídají tabulky č. 9 a 10.

²¹ Zdroj: Fondy evropské unie dostupné na <http://www.strukturalni-fondy.cz/operacni-programy-2007-2013>

Tab. č. 9: Přidělené dotace dle dotačních programů Kultura a Kulturní zařízení z rozpočtu JMK v letech 2005 – 2008

Příjemce dotace	2005				2006				2007			
	Kultura		Kulturní zařízení		Kultura		Kulturní zařízení		Kultura		Kulturní zařízení	
	počet dotací	tis. Kč	počet dotací	tis. Kč	počet dotací	tis. Kč	počet dotací	tis. Kč	počet dotací	tis. Kč	počet dotací	tis. Kč
Fyzická osoba	20	945	-	-	13	970	1	80	20	1 115	-	-
Círky	2	85	4	350	3	85	4	1 850	8	385	5	490
s.r.o. + a.s.	8	1 250	-	-	9	1 124	-	-	7	780	-	-
PO	21	1 840	2	305	32	2 280	2	130	31	2 210	1	50
OS	60	3 162	4	305	63	3 658	5	175	83	4 209	4	260
Obce	27	870	13	2 875	34	1 430	17	1 880	37	1 810	36	3 450
Státní organizace	4	480	-	-	3	210	-	-	5	475	1	120
Ostatní	8	1 370	-	-	9	800	-	-	6	435	-	-
Celkem	150	10 002	23	3 835	166	10 557	29	4 115	197	11 419	47	4 370

Příjemce dotace	2008			
	Kultura		Kulturní zařízení	
	počet dotací	tis. Kč	počet dotací	tis. Kč
Fyzická osoba	33	1 435	-	-
Círky	7	205	2	165
s.r.o. + a.s.	13	2 470	-	-
PO	50	6 750	-	-
OS	131	6 645	5	310
Obce	53	2 490	31	2 125
Státní organizace	11	600	2	170
Ostatní	25	9 975	-	-
Celkem	323	30 570	40	2 770

Tab. č. 10: Dotace poskytnuté z rozpočtu JMK na kulturu v letech 2003 – 2008 (v tis. Kč)

§	Název paragrafu	2003	2004	2005	2006	2007	2008
3311	Divadelní činnost	660	992	3 983	3 385	4 355	3 985
3312	Hudební činnost	2 610	7 617	6 200	13 473	16 842	16 300
3313	Filmová tvorba, distribuce, kina,...	355	102	180	760	-	1 740
3314	Činnost knihovnické ²²	30	-	14 050	14 485	14 384	14 435
3315	Činnosti muzeí a galerií	550	2 390	2 285	1 137	1 423	910
3316	Vydavatelská činnost	825	1 161	2 665	2 370	3 089	2 280
3317	Výstavní činnost v kultuře	464	370	805	285	580	1 100
3319	Ostatní záležitosti v kultuře	898	2 592	1 940	3 889	5 392	5 926
3399	Ostatní záležitosti kultury, církví, sdělovacích prostředků	1 075	846	1 487	1 486	1 165	1 775
Celkem		7 467	16 070	33 595	41 270	47 230	48 451

V tab. č. 9 jsou částky přidělené v rámci daných dotačních programů rozčleněny pro jednotlivé roky dle příjemců dotací. Každoročně vzrůstá jak počet přidělených dotací, tak i rozdělené finanční prostředky. Údaje v tab. č. 10 jsou uvedeny včetně dotace na financování regionálních funkcí knihoven v JMK, přímých dotací zahrnutých jmenovitě do rozpočtu JMK a dotací poskytnutých z rozpočtu JMK mimo vyhlášené dotační programy, tedy dotací tzv. mimořádných.

²² Vyše dotací v oblasti knihovnických činností je od roku 2005 ovlivněna přidělovanou dotací na financování regionálních funkcí knihoven

Tab. č. 11: Financování příspěvkových organizací zřízených JMK (v tis. Kč)

Příspěvková organizace	2004			2005			2006			2007			2008		
	státní	JMK	JMK účel. ²³	státní	státní	JMK	JMK účel.	JMK	JMK účel.	státní	JMK	JMK účel.	státní	JMK	JMK účel.
Galerie výtvarného umění v Hodoníně		4 178	370			5 529	1 175	5 142	550		5 304	805		5 529	1 175
Hvězdárna Veselí nad Moravou		734	350			937		903	450		903			937	
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	113	10 640	300	179	535	13 160	870	12 488	750	160	12 584	600	779	13 160	1 340
Masarykovo muzeum v Hodoníně	50	12 061	6 900		618	15 475	430	13 623	145	248	14 841	1 000	1 339	15 475	6 403
Muzeum Brněnska		12 801	13 800		71	21 710	370	19 603	2 900	113	19 495	4 320	71	21 710	9 100
Muzeum Vyškovska		5 836	300			6 967	982	6 459	2 098		6 256	2 230		6 967	6 580
Regionální muzeum v Mikulově ²⁴		10 652	1 950	235	112	13 547	4 987	12 726	1 306	72	12 779	12 817	112	13 547	5 295
Celkem	163	56 902	23 970	414	1 336	77 325	8 814	70 944	7 749	593	72 162	21 772	2 301	77 325	29 893
Celkem za jednotlivé roky		81 035			89 556			78 917			94 527			109 519	

Náklady na zajištění existence a činnosti příspěvkových organizací zřizovaných JMK v oblasti kultury dosahují ve sledovaném období výše 47,3 – 57,7 % rozpočtu oddílu kultury. Tyto organizace jsou jediným přímým nástrojem Jihomoravského kraje umožňujícím ovlivnit kulturu v kraji.

²³ JMK účel. = účelové dotace na investice a provozní prostředky účelové určené pro příspěvkové organizace z rozpočtu JMK

²⁴ Z celkové částky 12 779 tis. Kč přidělené Regionálnímu muzeu v Mikulově formou účelových dotací z rozpočtu JMK na rok 2007 činí 10 347 tis. Kč dotace na předfinancování projektů realizovaných v rámci programů INTERREG IIIA a Finanční mechanismy EHP/Norska.

V. KVANTIFIKACE NÁROKŮ NA FINANČNÍ ZDROJE

Postavení Jihomoravského kraje v oblasti kultury je zcela odlišné od ostatních krajů v ČR. Jihomoravský kraj nezřizuje ve svém sídelním městě žádnou organizaci působící v oblasti kultury (divadlo, muzeum, galerie, knihovnu, hvězdárnu). Kultura v Brně je vedena Statutárním městem Brnem a příspěvkovými organizacemi zřizovanými státem. Jihomoravský kraj podporuje kulturní činnosti na svém území a kulturní aktivity mající přínos pro kraj prostřednictvím zřizovaných příspěvkových organizací a v rámci dotačních programů. Není však schopen ze svého rozpočtu 100 % uspokojit požadavky na finanční podporu, a to jak ze strany vlastních příspěvkových organizací, tak i ostatních subjektů žádajících o podporu prostřednictvím vyhlášených dotačních programů. Finanční nároky kladené na Jihomoravský kraj v letech 2004 – 2008 byly následující:

Tab. č. 12: Finanční nároky ze strany zřizovaných příspěvkových organizací

Příspěvková organizace	Rok	Provozní prostředky	Účelové dotace – požadavek	Celkem za rok	Celkem za organizaci 2004–2008
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	2004	4 178	3 000	7 178	33 638
	2005	4 405	2 500	6 905	
	2006	5 142	1 600	6 742	
	2007	5 304	805	6 109	
	2008	5 529	1 175	6 704	
Hvězdárna Veselí nad Moravou	2004	734	350	1 084	5 097
	2005	820	0	820	
	2006	903	450	1 353	
	2007	903	0	903	
	2008	937	0	937	
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	2004	10 640	300	10 940	64 925
	2005	11 541	400	11 941	
	2006	12 488	1 050	13 538	
	2007	12 584	1 422	14 006	
	2008	13 160	1 340	14 500	
Masarykovo muzeum v Hodoníně	2004	12 061	6 900	18 961	95 473
	2005	13 255	6 000	19 255	
	2006	13 623	295	13 918	
	2007	14 841	2 000	16 841	
	2008	15 475	11 023	26 498	
Muzeum Brněnska	2004	12 801	13 800	26 601	138 385
	2005	15 129	19 700	34 829	
	2006	19 603	3 300	22 903	
	2007	19 495	6 120	25 615	
	2008	21 710	6 727	28 437	

pokračování tab. č. 12

Příspěvková organizace	Rok	Provozní prostředky	Účelové dotace – požadavek	Celkem za rok	Celkem za organizaci 2004–2008
Muzeum Vyškovska	2004	5 836	300	6 136	66 390
	2005	6 232	4 120	10 352	
	2006	6 459	8 680	15 139	
	2007	6 256	13 930	20 186	
	2008	6 597	7 980	14 577	
Regionální muzeum v Mikulově	2004	10 652	1 950	12 602	112 338
	2005	11 310	8 790	20 100	
	2006	12 726	4 600	17 326	
	2007	12 779	3 875	16 654	
	2008	13 547	32 109	45 656	

Tab. č. 13: Finanční nároky kladené v rámci vyhlášených dotačních programů

Oblast	Rok			
	2005	2006	2007	2008
Kultura	38 315	51 449	62 961	68 931
Kulturní zařízení	16 331	32 998	43 841	49 296
Celkem	54 646	84 447	106 802	118 227

Jak vyplývá z uvedených tabulek č. 12 a 13, finanční nároky kladené na Jihomoravský kraj mají v letech 2005 – 2008 rostoucí tendenci. Pro rok 2005 se jednalo o 158 848 tis. Kč, v roce 2006 o 175 366 tis. Kč, v roce 2007 o 207 116 tis. Kč a v roce 2008 už o 255 536 tis. Kč.

O zaměření podpory vypovídají údaje uvedené v tabulkách č. 9 – 11. Poměrně vyváženým způsobem je podporována divadelní činnost, hudební činnost, filmová tvorba, distribuce, kina, činnosti knihovnické, činnosti muzeí a galerií, vydavatelská činnost, výstavní činnost v kultuře, ostatní záležitosti kultury, církví, sdělovacích prostředků. Spektrum příjemců dotací je rovněž různorodé. Jedná se o fyzické osoby, církve, s.r.o., akciové společnosti, příspěvkové organizace, občanská sdružení, obce, státní organizace aj. Jihomoravský kraj nadále hodlá poskytovat subvenci prostřednictvím vyhlášených dotačních programů a financovat zřizované příspěvkové organizace.

VI. VEŘEJNÁ PODPORA A LEGISLATIVNÍ RÁMEC

V Jihomoravském kraji jsou v rámci financování kulturních subjektů uplatňovány zejména zdroje přímé veřejné podpory. Jedná se o dotace z veřejných rozpočtů (MK ČR, JMK, obcí a měst), a jednak o zdroje nezávislé na rozpočtovém procesu (poplatky, příjmy z vlastní činnosti, příspěvky z nadací a nadačních fondů, dary a sponzorství, veřejné sbírky).

Nakládání se svěřenými prostředky z veřejných rozpočtů upravuje:

- Zákon č. **218/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění.
- Zákon č. **250/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.
- Zákon č. **219/2000 Sb.**, o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích, v platném znění.
- Zákon č. **320/2001 Sb.**, o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, v platném znění.
- Zákon č. **420/2004 Sb.**, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, v platném znění.
- Zákon č. **248/2000 Sb.**, o podpoře regionálního rozvoje, v platném znění.
- Zákon č. **215/2004 Sb.**, o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, v platném znění.
- Zákon č. **128/2000 Sb.**, o obcích, v platném znění.
- Zákon č. **129/2000 Sb.**, o krajích, v platném znění.
- Zákon č. **203/2006 Sb.**, o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění.
- Zákon č. **122/2000 Sb.**, o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, v platném znění.

V rámci platné legislativy ČR mohou organizace činné v kultuře uplatnit daňové úlevy v podobě úlevy na dani z příjmů (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů), osvobození od DPH (zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty), osvobození od daně dědické a darovací (zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí), osvobození od daně z nemovitostí (zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí).

VII. VIZE ROZVOJE KULTURY V KRAJI

Intenzita kulturního života je v rámci kraje nevyrovnaná. Významné postavení v kraji i v rámci České republiky má město Brno se svými kulturními institucemi i akcemi, z nichž některé mají význam nejen nadregionální, ale i mezinárodní. Podobně lze hodnotit také zachované tradice a folklor zejména jihovýchodních okresů, včetně národopisných slavností, v některých částech kraje hrají významnou roli ve společenském a kulturním životě spolky, soubory, ochotnická divadla apod. Stav některých kulturních zařízení i zajištění jejich činnosti jsou však nedostatečné. Různorodé aktivity kulturního života je potřeba rozvíjet a podporovat vybrané aktivity s širokým účinkem, stejně jako zařízení, která jim slouží. V kraji je rovněž množství muzeí a galerií různého typu, s různými zřizovateli. Často sídlí v památkově chráněných objektech a jejich provoz je finančně náročný. Přesto jako instituce, které uchovávají a rozvíjejí kulturní a duchovní hodnoty, je potřeba je zapojovat do veřejného života, do systému vzdělávání a do cestovního ruchu a jejich rozvoj podporovat. Vhodným způsobem podpory rozvoje činností těchto institucí je systém grantů pro vytypovaná zadání a řešení úkolů, do nichž je žádoucí zapojovat i studenty a katedry vysokých škol. Ojedinelým fenoménem je tradice obecních knihoven, kterým je potřeba pomáhat a zajišťovat je moderními informačními technologiemi, tím posilovat jejich vzdělávací a informační funkci, a to i v nejmenších obcích.²⁵

Jihomoravský kraj je územím s bohatým a jedinečným kulturním dědictvím. Disponuje značným potenciálem pro vytváření dobrých podmínek k uspokojování kulturních potřeb svých obyvatel i návštěvníků. Jihomoravský kraj hodlá tento potenciál naplno využívat a zajistit příhodné podmínky pro jeho další rozvoj a rozšíření. Důležitým východiskem k naplnění této vize je rovněž posílení provázanosti kulturní nabídky regionu s turistickým ruchem.

SWOT ANALÝZA KULTURY V JMK

SILNÉ STRÁNKY

- postavení krajského města jako druhého nejvýznamnějšího centra kulturního života v ČR (vysoká koncentrace různorodých kulturních institucí),
- nadregionální a v některých případech mezinárodní kulturní společenský význam Brna jako místa konání mnoha kulturních akcí (např. Mezinárodní hudební festival Brno, Bienále grafického designu, Mezinárodní hudební festival Špilberk, Mezinárodní kytarový festival Brno),
- postavení kraje jako druhého nejvýznamnějšího sídla vysokého školství a hlavního centra vysokého vojenského školství v ČR,
- existence základních uměleckých škol s vysokou úrovní výuky a s diferencovaným systémem jejich zřizovatelů zejména ve městech,
- udržování kulturních tradic v celém kraji,
- množství zpřístupněných významných památkových objektů,
- rostoucí schopnost propagovat kulturu,
- tradice a existence husté sítě knihoven.

²⁵ Program rozvoje Jihomoravského kraje 2006 – 2009.

SLABÉ STRÁNKY

- nízká úroveň spolupráce institucí na kulturních projektech,
- nevyužitý potenciál pro realizaci celokrajských projektů v kultuře,
- nízké finanční ohodnocení pracovníků v oblasti kultury, z toho plynoucí nedostatek kvalitních managerů činných v kultuře,
- značně zanedbaný stavebně technický stav některých objektů sloužících kultuře v regionu,
- omezené finanční prostředky na provoz a vybavení kulturních institucí a na podporu kulturního života v kraji.

PŘÍLEŽITOSTI

- prohloubení spolupráce mezi kulturními institucemi,
- meziregionální spolupráce,
- rozšíření (využití) kooperativního financování,
- využívání finančních prostředků EU, EHP a Norska,
- rozvoj základních uměleckých škol a středisek volného času pro děti a mládež,
- rozvoj kulturního života prostřednictvím zařízení pro kulturu, muzeí, galerií a knihoven,
- větší otevřenost kulturních institucí směrem ke školám,
- užší spolupráce s neziskovými organizacemi při přípravě volnočasových aktivit.

HROZBY

- omezení činnosti muzeí, galerií a knihoven,
- další zhoršení stavu památkově chráněných objektů a zařízení pro kulturu,
- redukce kulturní nabídky v důsledku růstu provozních nákladů,
- nedostatečná reflexe nových trendů a z toho plynoucí ztráta zájmu mladé generace,
- dostupnost kvalitní kultury prostřednictvím médií a nových technologií.

VIII. DEFINOVÁNÍ CÍLŮ A POSTUPŮ K JEJICH DOSAŽENÍ

DEFINOVÁNÍ GLOBÁLNÍCH CÍLŮ

- Podpora rozvoje živé kultury
- Využití kulturní nabídky v cestovním ruchu
- Vytváření podmínek pro existenci místní kultury a podpora jejího rozvoje
- Začlenění kulturního aspektu do rozvoje regionu

1. PODPORA ROZVOJE ŽIVÉ KULTURY

Cíle:

- Vytvoření oficiálního informačního portálu se zaměřením na kulturní dění v JMK.
- Podpora různorodosti amatérských uměleckých aktivit.
- Podpora zajištění dostupnosti umění pro občany.
- Komplexní podpora živé kultury z dotačního programu JMK.

1.1. VYTVOŘENÍ OFICIÁLNÍHO INFORMAČNÍHO PORTÁLU SE ZAMĚŘENÍM NA KULTURNÍ DĚNÍ V JMK

Opatření:

- vytvoření pravidelně aktualizované databáze kulturních akcí, partnerů, sponzorů

1.2. PODPORA RŮZNORODOSTI AMATÉRSKÝCH UMĚLECKÝCH AKTIVIT

Opatření:

- vytvoření databáze amatérských uměleckých organizací působících v JMK a její začlenění do informačního kulturního portálu
- podpora ze strany příspěvkových organizací zřizovaných JMK (poskytování prostor, poradenství apod.)

1.3. PODPORA ZAJIŠTĚNÍ DOSTUPNOSTI UMĚNÍ PRO OBČANY

Opatření:

- podpora výjezdů umělců do oblastí JMK mimo jejich místo působení
- zvýšení informovanosti obyvatel o kulturním dění v kraji

1.4. KOMPLEXNÍ PODPORA ŽIVÉ KULTURY Z DOTAČNÍHO PROGRAMU JMK

Opatření:

- zvýšení (nebo alespoň zachování) stávající podpory živé kultury ze strany JMK

2. VYUŽITÍ KULTURNÍ NABÍDKY V CESTOVNÍM RUCHU

Hlavními složkami cestovního ruchu spojeného s kulturou v JMK jsou: kulturní dědictví, kulturní akce, výstavy a přehlídky, enogastronomie.

Cíle:

- Vybudování jednotného informačního a orientačního systému.
- Zlepšení prezentace archeologických lokalit zpřístupněných veřejnosti.
- Využití kulturních památek lidové architektury, folklóru a pořádaných akcí v cestovním ruchu.
- Zpřístupnění dalších objektů, které mohou s přihlédnutím k jejich socioekonomickému významu v místě působnosti výrazně přispět k rozvoji cestovního ruchu lokálně i přes rámec regionu.

2.1. VYBUDOVÁNÍ JEDNOTNÉHO INFORMAČNÍHO A ORIENTAČNÍHO SYSTÉMU

Opatření

- plné využití potenciálu oficiálního portálu cestovního ruchu JMK
- dokončení značení významných turistických cílů

2.2. ZLEPŠENÍ PREZENTACE ARCHEOLOGICKÝCH LOKALIT ZPŘÍSTUPNĚNÝCH VEŘEJNOSTI

Opatření

- vytváření bohatší a kvalitnější nabídky programů, vybavování objektů hygienickými zařízeními a informačními službami, vybudování míst s občerstvením, prodejem suvenýrů
- podpora budování kulturně turistické infrastruktury
- podpora zlepšení prezentace archeologických nálezů budováním archeoparků a archeoskanzenů

2.3. VYUŽITÍ KULTURNÍCH PAMÁTEK LIDOVÉ ARCHITEKTURY, FOLKLÓRU A POŘÁDANÝCH AKCÍ V CESTOVNÍM RUCHU

Opatření

- návaznost na Cíl 1 „Podpora rozvoje živé kultury“
- podpora vytváření kvalitních projektových dokumentací na využití KP v cestovním ruchu
- podpora projektů zaměřených na seniory jako budoucí významné turistické skupiny, jejichž zájem o kulturu je nezpochybnitelný
- podpora spolupráce s cestovními kancelářemi, začlenění významných folklorních a kulturních akcí do nabídky jejich pobytů

2.4. ZPŘÍSTUPNĚNÍ DALŠÍCH OBJEKTŮ, KTERÉ MOHOU S PŘIHLÉDNUTÍM K JEJICH SOCIOEKONOMICKÉMU VÝZNAMU V MÍSTĚ PŮSOBNOSTI VÝRAZNĚ PŘÍSPĚT K ROZVOJI CESTOVNÍHO RUCHU LOKÁLNĚ I PŘES RÁMEC REGIONU

Opatření

- podpora rekonstrukce nejvýznamnějších kulturních, technických a historických památek využívaných pro cestovní ruch
- podpora zpřístupňování dalších objektů, které mohou přispět k rozvoji cestovního ruchu (akcent na takové objekty, které nesou kromě vlastního historického a kulturního významu navíc i další užité funkce, jako je např. jejich sekundární využitelnost pro ubytování, gastronomii, vzdělání, apod.)

3. VYTVÁŘENÍ PODMÍNEK PRO EXISTENCI MÍSTNÍ KULTURY A PODPORA JEJÍHO ROZVOJE

Cíle:

- Podpora rozvoje kulturního života v Jihomoravském kraji, kulturních institucí (divadel, muzeí, knihoven, kulturních zařízení, hvězdáren apod.), hudebních souborů, péče o tradice a folklór, podpora kulturního života menšin a podpora rozvoje neprofesionální kultury v Jihomoravském kraji.
- Podpora tradiční lidové kultury.
- Propagace kulturních aktivit obcí na informačních místech JMK.
- Podpora projektů volnočasových kulturních aktivit, především v menších obcích.

3.1. PODPORA ROZVOJE KULTURNÍHO ŽIVOTA V JIHMORAVSKÉM KRAJI, KULTURNÍCH INSTITUCÍ (DIVADEL, MUZEÍ, KNIHOVEN, KULTURNÍCH ZAŘÍZENÍ, HVĚZDÁREN APOD.), HUDEBNÍCH SOUBORŮ, PÉČE O TRADICE A FOLKLÓR, PODPORA KULTURNÍHO ŽIVOTA MENŠIN A PODPORA ROZVOJE NEPROFESIONÁLNÍ KULTURY V JIHMORAVSKÉM KRAJI

Opatření

- povýšení (nebo alespoň zachování) stávající úrovně podpory kultury a kulturních institucí, a to obzvláště jejich materiálně-technické základny, ze strany JMK prostřednictvím dotačních programů v oblasti kultury a památkové péče
- podpora zachování stávající sítě knihoven a rozvíjení jejich činnosti
- financování regionálních funkcí knihoven v JMK min. ve stávající výši
- poskytování prostor ze strany PO JMK pro výstavy místních umělců, fotografů, sochařů atp.
- zajištění metodické pomoci ze strany PO JMK menším organizacím v kraji
- vypracování Koncepce rozvoje muzeí
- podpora realizace nových expozic v muzeích a galeriích
- podpora využití nepoužívaných církevních zařízení (fary, kláštery, hospodářské budovy, kostely) pro stávající i nově vytvářená kulturní zařízení

3.2. PODPORA TRADIČNÍ LIDOVÉ KULTURY

Opatření:

- zachování zřízeného Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu a podpora jeho činnosti

3.3. PROPAGACE KULTURNÍCH AKTIVIT OBCÍ NA INFORMAČNÍCH MÍSTECH JMK

- návaznost na Cíl 1 „Podpora rozvoje živé kultury“

3.4. PODPORA PROJEKTŮ VOLNOČASOVÝCH KULTURNÍCH AKTIVIT, PŘEDEVŠÍM V MENŠÍCH OBCÍCH

Opatření

- prostřednictvím Dotačního programu pro poskytování dotací z rozpočtu JMK v oblasti kultury podporovat aktivity organizované obcemi
- podpora využití prostor kulturních památek pro různé volnočasové aktivity – řemeslné a umělecké dílny, malířský atelier, umělecká galerie apod.

4. ZAČLENĚNÍ KULTURNÍHO ASPEKTU DO ROZVOJE REGIONU

Cíle:

- Podpora a realizace významných kulturních projektů a podpora nemotného kulturního odkazu a kulturních tradic zejména ve spojení s významnými osobnostmi a událostmi v kraji.
- Zapojení škol a vzdělávacího systému do kulturního života.

4.1. PODPORA A REALIZACE VÝZNAMNÝCH KULTURNÍCH PROJEKTŮ A PODPORA NEHMOTNÉHO KULTURNÍHO ODKAZU A KULTURNÍCH TRADIC ZEJMÉNA VE SPOJENÍ S VÝZNAMNÝMI OSOBNOSTMI A UDÁLOSTMI V KRAJI

Opatření

- podpora významných kulturních projektů a nemotného kulturního odkazu a kulturních tradic zejména ve spojení s významnými osobnostmi a událostmi v kraji (stejným způsobem jako v předešlých letech, a to z dotačního programu v oblasti kultury a formou přímých jmenovitých dotací z rozpočtu JMK)
- zachování všech stupňů postupových přehlídek v Jihomoravském kraji
- propagace projektů na informačním portálu JMK (návaznost na Cíl 1 „Podpora rozvoje živé kultury“)

4.2. ZAPOJENÍ ŠKOL A VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU DO KULTURNÍHO ŽIVOTA

Opatření

- provázání výuky s fyzickým kontaktem v závislosti na probírané látce, tvorba specializovaných programů
- podpora soutěží a přehlídek pro širší veřejnost
- spolupráce s VŠ při vypracovávání projektů a studií v oblasti kultury
- podpora realizací kulturních projektů v ústavech, školách apod.

IX. ZÁVĚR

Zpracovaný materiál zachycuje výchozí stav v oblasti kultury a vymezení zásadních cílů a opatření vedoucích k jejich realizaci. Navržené cíle mají vést k zajištění trvalé a žánrově pestré nabídky a kvalitní infrastruktury v oblasti kultury. Smyslem realizace stanovených cílů je zabezpečit dobré předpoklady k vytváření kvalitní a různorodé nabídky v oblasti kultury pro obyvatele i návštěvníky kraje a podpořit rozvoj kulturního života a cestovního ruchu v kraji.

X. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

CES	Centrální evidence sbírek
ČR	Česká republika
DDM	Dům dětí a mládeže
DS	Divadelní soubor
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
FF	Filozofická fakulta
IOP	Integrovaný operační program
IT	Informační technologie
JMK	Jihomoravský kraj
KP	Kulturní památka
MDB	Městské divadlo Brno
MK	Ministerstvo kultury
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MU	Masarykova univerzita
MZK	Moravská zemská knihovna v Brně
NDB	Národní divadlo v Brně
NIPOS	Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
NNO	Nestátní nezisková organizace
OP	Operační program
OS	Občanské sdružení
PO	Příspěvková organizace
ROP	Regionální operační program
ZUŠ	Základní umělecká škola

XI. SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1:	Návštěvnost a počet zaměstnanců příspěvkových organizací.....	2
Tab. č. 2:	Výsledky hospodaření příspěvkových organizací v roce 2008 (v tis. Kč).....	3
Tab. č. 3:	Počet ZUŠ a jejich žáků podle zřizovatele ve školním roce 2007/2008	10
Tab. č. 4:	Počet žáků ZUŠ podle oborů ve školním roce 2007/2008.....	10
Tab. č. 5:	Přehled o činnosti a návštěvnosti galerií, muzeí a památníků na území JMK.....	13
Tab. č. 6:	Granty a dotace Ministerstva kultury České republiky pro rok 2009	27
Tab. č. 7:	Programy EU a EHP v programovém období 2007 – 2013	30
Tab. č. 8:	Dotační programy Jihomoravského kraje	31
Tab. č. 9:	Přidělené dotace dle dotačních programů Kultura a Kulturní zařízení z rozpočtu JMK v letech 2005 – 2008	32
Tab. č. 10:	Dotace poskytnuté z rozpočtu JMK na kulturu v letech 2003 – 2008 (v tis. Kč)	33
Tab. č. 11:	Financování příspěvkových organizací zřízených JMK (v tis. Kč)	34
Tab. č. 12:	Finanční nároky ze strany zřizovaných příspěvkových organizací.....	35
Tab. č. 13:	Finanční nároky kladené v rámci vyhlašovaných dotačních programů	36

XII. POUŽITÁ LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE

Dotazníky rozeslané obcím s rozšířenou působností

Dotazníky na činnost kulturních organizací v JMK:

- kulturní střediska měst a obcí,
- Moravská zemská knihovna v Brně,
- Filharmonie Brno,
- muzea a galerie,
- kina,
- profesionální a neprofesionální divadla,
- hvězdárny,
- nakladatelství a vydavatelství,
- média (rozhlas, televize),
- pěvecká sdružení, taneční a folklorní soubory,
- nadace, občanská sdružení zabývající se kulturou,
- pořadatelé významných kulturních akcí.

Informace a konzultace:

- Mgr. Simona Škarabelová, Ph.D. (Ekonomicko – správní fakulta Masarykovy univerzity)
- PhDr. Jan Dolák (Filozofická fakulta Masarykovy univerzity)
- Magistrát města Brna, odbor kultury (PhDr. Viera Rusinková, vedoucí oddělení kulturních služeb)

Monografie

NÁRODNÍ INFORMAČNÍ A PORADENSKÉ STŘEDISKO PRO KULTURU, *Statistika kultury 2007*. Praha: NIPOS, 2008. 91 s. ISBN 978-80-7068-223-4

NÁRODNÍ INFORMAČNÍ A PORADENSKÉ STŘEDISKO PRO KULTURU, *Financování kultury z veřejných rozpočtů*. Praha: NIPOS, 2005

MINISTERSTVO KULTURY, *Sborník statí o kultuře v letech 1998 – 2003*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo kultury, 2004. 276 s. ISBN 80-7068-180-2

MINISTERSTVO KULTURY, *Kulturní politika v České republice*. Praha: Ministerstvo kultury, 2001. 82 s. ISBN 80-86310-18-3

INFORMAČNÍ A PORADENSKÉ STŘEDISKO PRO MÍSTNÍ KULTURU, *Adresář amatérského divadla v České republice*. 1. vyd. Praha: IPOS, 2001, 302 s. ISBN 80-7068-162-4

Materiály JMK

KRAJSKÝ ÚŘAD JMK, ODBOR ŠKOLSTVÍ, *Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Jihomoravském kraji za školní rok 2006/2007*. Brno: Krajský úřad JMK, 2008

KRAJSKÝ ÚŘAD JMK, ODBOR ŠKOLSTVÍ, *Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Jihomoravském kraji za školní rok 2007/2008*. Brno: Krajský úřad JMK, 2009

KRAJSKÝ ÚŘAD JMK, ODBOR KULTURY A PAMÁTKOVÉ PÉČE, *Zpráva o činnosti příspěvkových organizací zřizovaných JMK za rok 2008*. Brno: Krajský úřad JMK, 2009

KRAJSKÝ ÚŘAD JMK, ODBOR KULTURY A PAMÁTKOVÉ PÉČE, *Příspěvky PO zřízeným v oblasti kultury*. Brno: Krajský úřad JMK, 2008

KRAJSKÝ ÚŘAD JMK, ODBOR KULTURY A PAMÁTKOVÉ PÉČE, *Dotace poskytnuté z rozpočtu JMK na kulturu*. Brno: Krajský úřad JMK, 2009

Koncepce zachování a obnovy kulturních památek Jihomoravského kraje. Brno: Jihomoravský kraj, 2005.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje 2008. Brno: Jihomoravský kraj, 2008.

Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2006 – 2016. Brno: Jihomoravský kraj, 2006.

Program rozvoje Jihomoravského kraje 2006 – 2009. Brno: Jihomoravský kraj, 2006.

Publikace a materiály

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA V BRNĚ, *Výroční zpráva o hodnocení výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2008*. Brno: MZK, 2009

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA V BRNĚ, *Koncepce rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb v Jihomoravském kraji 2006 – 2010*. Brno: MZK, 2006

JIRÍ POKORNÝ, *Zápis z jednání Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu Parlamentu ČR „Vyhodnocení lidových slavností a mezinárodních folklorních festivalů 2005“*. Praha, 2005.

Webové stránky

Jihomoravský kraj [online]. [cit. 2008]. Dostupné z <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>

Český statistický úřad [online]. [cit. 2008]. Dostupné z <<http://www.czso.cz/>>

Ministerstvo kultury ČR [online]. [cit. 2009]. Dostupné z <<http://www.mkcr.cz/>>

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu. [online]. [cit. 2008]. Dostupné z <<http://www.nipos-mk.cz/>>

Asociace muzeí a galerií ČR [online]. [cit. 2008]. Dostupné z <<http://www.cz-museums.cz/>>

Divadelní ústav [online]. [cit. 2008]. Dostupné z <<http://www.divadlo.cz/>>

Folklorní sdružení [online]. [cit. 2008]. Dostupné z <http://www.jihomoravsky.fos.cz/_fos-jmk/menu.phtml>

Moravská zemská knihovna [online]. [cit. 2008]. Dostupné z <<http://www.mzk.cz/>>

Unie filmových distributorů [online]. [cit. 2008]. Dostupné z <<http://www.ufd.cz/>>

Webové stránky obcí a měst JMK

Webové stránky kulturních organizací JMK

Webové stránky jihomoravských nakladatelství a vydavatelství, médií

Webové stránky jihomoravských neziskových organizací zabývajících se kulturou

Webové stránky pořadatelů jihomoravských festivalů